

UCHWAŁA NR XIX.116.26
RADY GMINY RAWA MAZOWIECKA

z dnia 25 marca 2026 r.

w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej pomników przyrody

Na podstawie art. 18 b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436, z 2026 r. poz. 252) oraz art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) Rada Gminy Rawa Mazowiecka uchwała co następuje:

§ 1. Uznaje się, że wniesiona w dniu 4 stycznia 2026 r. petycja dotycząca pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Rawa Mazowiecka nie zasługuje na uwzględnienie.

§ 2. Uzasadnienie sposobu rozpatrzenia petycji stanowi załącznik do uchwały.

§ 3. Zobowiązuje się Przewodniczącą Rady Gminy Rawa Mazowiecka do powiadomienia wnoszącego petycję o sposobie jej rozpatrzenia poprzez przesłanie odpisu niniejszej uchwały.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Kamila Bors

Uzasadnienie

W dniu 4 stycznia 2026 r. do Rady Gminy Rawa Mazowiecka wpłynęła petycja. W petycji zwrócono się o:

„1. Zmianę - AKTUALIZACJĘ Prawa Miejscowego w zakresie funkcjonowania 5 pomników przyrody tj. **UTWORZENIE UCHWAŁY (lub uchwał) Rady GMINY w sprawie pomników przyrody lub w sprawie aktualizacji danych pomników przyrody znajdujących się na terenie GMINY RAWA MAZOWIECKA w celu dostosowania prawa miejscowego do aktualnych przepisów wynikających z ustawy o ochronie przyrody i wyeliminowania niejasności w zakresie sprawującego nadzór i ilości chronionych drzew**

2. Wprowadzenie do programu ochrony środowiska bardziej szczegółowych zapisów: „każdy pomnik przyrody jest wizytowany raz na rok lub raz na dwa lata i podczas takiego przeglądu w terenie sprawdzane są: kompletność i widoczność oznakowania, ogólny wizualny stan zdrowia, przestrzeganie zakazów (np. porządek, niszczenie, zaśmiecanie itp.) i ewentualne potrzeby działań ochronnych i zapobiegawczych; dane te są zapisywane, przekazywane Wójtowi i przekazywane Radzie jako dowód ochrony” celem zapewnienia prawidłowej ochrony pomników przyrody i prawidłowej realizacji programu ochrony środowiska.

3. Wydanie polecenia / poproszenie organ wykonawczy o działania mające na celu na bieżąco aktualizację informacji o pomnikach przyrody w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody w szczególności poprzez wysyłanie w ciągu 30 dni od daty zniesienia uchwały Rady Gminy Rada Mazowiecka do GDOŚ, która prowadzi CRFOP – czyli poproszenie organ wykonawczy o realizację czynności przewidzianych w rozporządzeniu ministra środowiska o crfop – dotyczy uchwały UCHWAŁA NR LVII.387.23 RADY GMINY RAWA MAZOWIECKA z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie zniesienia pomnika przyrody na cmentarzu parafialnym w miejscowości Kurzeszyn.”.

W myśl art. 18 b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153, 1436) rada gminy rozpatruje skargi na działania wójta i gminnych jednostek organizacyjnych, wnioski oraz petycje składane przez obywateli, w tym celu powołuje komisję skarg, wniosków i petycji.

Natomiast zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), petycja złożona do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego jest rozpatrywana przez ten organ.

Mając powyższe regulacje prawne na uwadze Przewodnicząca Rady Gminy Rawa Mazowiecka skierowała petycję do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji celem zajęcia stanowiska.

Zgodnie z § 58 ust. 2 Statutu Gminy Rawa Mazowiecka uchwalonego Uchwałą Nr XLVI.296.18 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 30 sierpnia 2018 roku z dnia 11 października 2018 r. w sprawie Statut Gminy Rawa Mazowiecka (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2018 r. poz. 5525) Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji zwołał posiedzenie na dzień 9 stycznia 2026 r. w celu zapoznania się z petycją.

Pomniki przyrody znajdujące się na terenie Gminy Rawa Mazowiecka były ustanawiane m.in. mocą Zarządzeń Wojewody Skierniewickiego (np. Zarządzenie Nr 6 Wojewody Skierniewickiego z dnia 03 marca 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody), co potwierdza Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody prowadzony przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92 poz. 753 ze zm.), zwanej ustawą kompetencyjną, kompetencje w zakresie m.in. pomników przyrody, zostały przekazane miejscowo właściwym radom gmin. Nadzór nad tymi formami ochrony przyrody, sprawują wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ww. ustawy: "do czasu wejścia w życie aktów prawa miejscowego wydanych na podstawie upoważnień zmienianych niniejszą ustawą zachowują moc dotychczasowe akty prawa miejscowego". Ta sama materia jest uregulowana również w obowiązującej ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w której w art. 153 wskazano, że „*Formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-4 i 6-10 (pkt 6 pomniki przyrody), utworzone lub wprowadzone przed dniem wejścia w życie ustawy stają się formami ochrony przyrody w rozumieniu niniejszej ustawy*”.

Powołując się na ww. przepisy - Zarządzenie Wojewody Skierniewickiego jest w mocy prawa. Zarządzenie Wojewody Skierniewickiego określa również zakazy oraz nakazy dotyczące pomników przyrody: „*W celu ochrony tworów przyrody, wymienionych w § 1, wprowadza się ograniczenia polegające na zakazie dokonywania wszelkich zmian przedmiotowych, a w szczególności wycinania, nacinania gałęzi, zrywania*

pączków, liści, kwiatów i owoców, niszczenia korzeni, rycia napisów, umieszczania tablic oraz innych znaków i przedmiotów”.

Art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody mówi wprost: *Ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy.*” Obowiązkiem rady gminy jest ustanowienie lub zniesienie pomnika przyrody w drodze uchwały, która jednocześnie określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 u.o.p.

Ponadto wskazać należy, że obowiązek sprawowania opieki przez organy administracji na szczeblu lokalnym nad pomnikami przyrody wynika z art. 45 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody, zaś wszystkie podejmowane działania reguluje art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym.

Mając na względzie powyższe – brak jest podstaw prawnych do przyjęcia uchwały aktualizacyjnej.

Odnosząc się zaś do punktu 2 petycji dotyczącego utworzenia wprowadzenia do programu ochrony środowiska bardziej szczegółowych regulacji wskazanych w petycji - Komisja Skarg, Wniosków i Petycji po zebranych informacjach w sprawie postanowiła nie uwzględnić petycji w tym zakresie.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie wskazuje na szczegółowe brzmienie programu.

Zgodnie z brzmieniem jej art. 17:

1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.

2. Projekty programów ochrony środowiska podlegają zaopiniowaniu przez:

1) ministra właściwego do spraw klimatu - w przypadku projektów wojewódzkich programów ochrony środowiska;

2) organ wykonawczy województwa - w przypadku projektów powiatowych programów ochrony środowiska;

3) organ wykonawczy powiatu - w przypadku projektów gminnych programów ochrony środowiska.

3. (uchylony).

4. Organ, o którym mowa w ust. 1, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881 i 1940), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.”

Jak wynika z powyższego – nie jest możliwe zwykłe dopisanie do programu konkretnych postanowień, ponieważ naruszyłoby to zasady i tryb uchwalania w/w regulacji, a w szczególności w zakresie możliwości zapewnienia udziału społeczeństwa. Co więcej z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w tym przepisów prawa miejscowego, nie wynika obowiązek wskazywania konkretnych terminów przeprowadzania wizytacji.

W zakresie punkt 3 petycji – z informacji uzyskanych od pracownika merytorycznego wynika, że został złożony wniosek o aktualizację w centralnym rejestrze form ochrony przyrody, wobec czego wskazany postulat petycji jest także bezzasadny.

Biorąc pod uwagę powyższe, Komisja zarekomendowała Radzie Gminy Rawa Mazowiecka uznanie petycji w całości za bezzasadną.

Rada Gminy Rawa Mazowiecka, po wysłuchaniu opinii Komisji skarg, wniosków i petycji podzieliła argumentację Komisji.

Sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi. Podmiot właściwy do rozpatrzenia petycji może pozostawić bez rozpatrzenia petycję złożoną w sprawie, która była przedmiotem petycji już rozpatrzonej przez ten podmiot, jeżeli w petycji nie powołano się na nowe fakty lub dowody nieznanne podmiotowi właściwemu do rozpatrzenia petycji.